

Prošla glagolska vremena

Srpski jezik za 6. razred | Podsetnik za učenike i roditelje

Tri vremena i poznati perfekt

Perfekt: napisao sam. Aorist: napisah. Imperfekat: deca igrahu. Pluskvamperfekat: bio sam napisao. Razlikuj ceo glagolski oblik i njegovu ulogu u rečenici; ne određuj vreme samo po reči juče.

Aorist - značenje

Aorist označava prošlu radnju, najčešće svršenu i predstavljenu kao celovit događaj: „Otvorih vrata i ugledah drugaricu.“ Gradi se i od nesvršenih glagola, ali su ovde izabrani jasni primeri svršenih glagola.

Aorist - jednostavan primer građenja

Napisati → infinitivna osnova napisa-. Dodaj nastavke -h, bez nastavka, bez nastavka, -smo, -ste, -še: napisah, napisa, napisa, napisasmo, napisaste, napisaše. Ti napisa i on napisa imaju isti oblik; lice određuje kontekst.

Imperfekat - prepoznavanje

Označava prošlu nesvršenu radnju: „Deca se igrahu u dvorištu.“ Danas je redak u razgovoru, a sreće se u književnosti. U 6. razredu težište je na prepoznavanju, ne na građenju oblika svakog glagola.

Imperfekat glagola biti

Jedan niz oblika je: ja bejah, ti bejaše, on/ona/ono bejaše, mi bejasmo, vi bejaste, oni/one/ona bejahu. Primer: „Mi bejasmo kod kuće.“ Postoje i kraći oblici beh, beše, besmo, beste, behu; pratite udžbenik koji dete koristi.

Pluskvamperfekat - ranije od prošlog

Označava radnju izvršenu pre druge prošle radnje. Gradi se od perfekta ili imperfekta pomoćnog glagola biti i radnog glagolskog prideva: bio sam pročitao / bejah pročitao. Primer: „Već sam bio pročitao priču kada je učitelj postavio pitanje.“

Pravopis i slaganje

Odrična rečca ne piše se odvojeno: ne napisah, ne napisasmo. Nije pravilo da se svako ne odvoja: nisam je pravilan spojeni oblik. Pišemo „Nisam bio pročitao priču“. Uz Anu: „Ana je bila završila zadatak“; delovi oblika slažu se sa subjektom.

Roditeljski podsetnik

Pitajte šta se dogodilo, da li radnja traje ili je prikazana kao završena i šta se dogodilo ranije. Zatim tražite oblik i pomoćni glagol. Prihvatite smisleno drugačije otvorene odgovore. Ovaj paket nije pregled svih glagolskih oblika niti školska ocena.

Prošla glagolska vremena

Srpski jezik za 6. razred | Grupa A | 45 minuta | 40 bodova

Ime i prezime: _____

Grupa A

Datum: _____

Svaki zadatak nosi 4 boda. Prikaži postupak; piši čitko.

1. Odredi vreme glagolskih oblika u rečenicama: „Juče napisah kratku priču“; „Juče sam napisao kratku priču“. (4 boda)

Prva rečenica: _____ Druga: _____

2. Napiši aorist glagola napisati u 1. licu jednine i u 1. licu množine. (4 boda)

Ja: _____ Mi: _____

3. U rečenici „Ti napisa naslov“ odredi vreme, lice i broj oblika napisa. Koja reč otklanja nedoumicu o licu? (4 boda)

Vreme, lice, broj i dokaz: _____

4. Prepozna vreme i objasni trajanje radnje: „Deca se igrahu u dvorištu dok je sunce zalazilo.“ Analiziraj oblik igrahu. (4 boda)

Vreme i značenje: _____

5. Dopuni imperfektom glagola biti: „Mi _____ kod kuće, a oni _____ u parku.“ Upotrebi niz sa bejah. (4 boda)

Mi: _____ Oni: _____

Prošla glagolska vremena

Srpski jezik za 6. razred | Grupa A | nastavak

6. U rečenici „Već sam bio spakovao torbu kada je zazvonio telefon“ izdvoji ceo pluskvamperfekat i reci koja radnja se prva dogodila. (4 boda)

Oblik i redosled: _____

7. Napiši od kojih delova je građen oblik bio sam pročitao. Navedi vreme pomoćnog glagola. (4 boda)

Delovi i vreme pomoćnog glagola: _____

8. Rečenicu „Ana je završila zadatak“ preoblikuj u pluskvamperfekat koristeći perfekt glagola biti. (4 boda)

Nova rečenica: _____

9. Ispravi dva pogrešna zapisa: „nenapisah naslov“; „ni sam bio pročitao poruku“. (4 boda)

Prvi zapis: _____ Drugi: _____

10. Napiši dve povezane rečenice o izletu. U prvoj upotrebi aorist svršenog glagola; u drugoj pluskvamperfekat za radnju izvršenu pre polaska. Podvuci oba oblika. (4 boda)

Osvojeno: _____ / 40 Šta treba još vežbati: _____

Prošla glagolska vremena

Srpski jezik za 6. razred | Grupa B | 45 minuta | 40 bodova

Ime i prezime: _____

Grupa B

Datum: _____

Svaki zadatak nosi 4 boda. Prikaži postupak; piši čitko.

1. Odredi vreme glagolskih oblika u rečenicama: „Juče otvorih prozor“; „Juče sam otvorio prozor“. (4 boda)

Prva rečenica: _____ Druga: _____

2. Napiši aorist glagola napisati u 2. licu množine i u 3. licu množine. (4 boda)

Vi: _____ Oni: _____

3. U rečenici „On napisa naslov“ odredi vreme, lice i broj oblika napisa. Koja reč otklanja nedoumicu o licu? (4 boda)

Vreme, lice, broj i dokaz: _____

4. Prepoznađ vreme i objasni trajanje radnje: „Putnici gledahu kroz prozor dok je voz prolazio kroz selo.“ Analiziraj oblik gledahu. (4 boda)

Vreme i značenje: _____

5. Dopuni imperfektom glagola biti: „Ja _____ kod kuće, a vi _____ u parku.“ Upotrebi niz sa bejah. (4 boda)

Ja: _____ Vi: _____

Prošla glagolska vremena

Srpski jezik za 6. razred | Grupa B | nastavak

6. U rečenici „Već je bila pročitala priču kada je počeo čas“ izdvoji ceo pluskvamperfekat i reci koja radnja se prva dogodila. (4 boda)

Oblik i redosled: _____

7. Napiši od kojih delova je građen oblik bejah pročitao. Navedi vreme pomoćnog glagola. (4 boda)

Delovi i vreme pomoćnog glagola: _____

8. Rečenicu „Marko je pripremio ranac“ preoblikuj u pluskvamperfekat koristeći perfekt glagola biti. (4 boda)

Nova rečenica: _____

9. Ispravi dva pogrešna zapisa: „nenapisasmo naslov“; „ni sam bio završio posao“. (4 boda)

Prvi zapis: _____ Drugi: _____

10. Napiši dve povezane rečenice o poseti muzeju. U prvoj upotrebi aorist svršenog glagola; u drugoj pluskvamperfekat za radnju izvršenu pre posete. Podvuci oba oblika. (4 boda)

Osvojeno: _____ / 40 Šta treba još vežbati: _____

Prošla glagolska vremena

Srpski jezik za 6. razred | Rešenja i bodovanje - grupa A

Br.	Rešenje i raspodela 4 boda
1	Napisah: aorist; sam napisao: perfekt. Svaki naziv 2.
2	Ja napisah; mi napisasmo. Svaki pravilan oblik 2.
3	Aorist (1), 2. lice (1), jednina (1); lična zamenica ti (1). Napisa je i oblik 3. lica jednine, ali ne u ovoj rečenici.
4	Igrahu je imperfekta (2). Predstavlja prošlu nesvršenu radnju koja je trajala (2). Ne traži se građenje svih oblika glagola igrati se.
5	Mi bejasmo; oni bejahu. Svaki oblik 2. Nalog traži duži niz; kraći pravilni oblici besmo/behu mogu se razmotriti u dogovoru sa nastavnikom.
6	Sam bio spakovao je ceo pluskvamperfekat (2). Pakovanje se dogodilo pre zvonjave telefona (2).
7	Bio sam: perfekt pomoćnog glagola biti (2); pročitao: radni glagolski pridev glagola pročitati (2).
8	Ana je bila završila zadatak. Pomoćni oblik je bila 2, radni glagolski pridev završila i slaganje 2. Prihvatiti i pravilno drugačiji red reči.
9	Ne napisah naslov; nisam bio pročitao poruku. Svaka pravilna ispravka 2.
10	Npr. „Na izletu ugledah visoku stenu. Pre polaska već sam bio spakovao ranac.“ Aorist 1, ceo pluskvamperfekat 1, smislen redosled 1, podvučeni oblici 1. Prihvatiti sve druge pravilne, smislene primere.

Rezultat je putokaz, ne školska ocena. Od 36 do 40 bodova: sigurna primena; 29-35: dobra osnova uz male propuste; 20-28: ciljano ponavljanje; 0-19: ponovo proći podsetnik i jednostavne primere. Otvorene odgovore koji su tačni, ali drugačije formulisani, prihvatiti.

Prošla glagolska vremena

Srpski jezik za 6. razred | Rešenja i bodovanje - grupa B

Br.	Rešenje i raspodela 4 boda
1	Otvorih: aorist; sam otvorio: perfekt. Svaki naziv 2.
2	Vi napisaste; oni napisaše. Svaki pravilan oblik 2.
3	Aorist (1), 3. lice (1), jednina (1); lična zamenica on (1). Kontekst razgraničava 2. i 3. lice istog oblika.
4	Gledahu je imperfekat (2). Predstavlja prošlu nesvršenu radnju koja je trajala (2).
5	Ja bejah; vi bejaste. Svaki oblik 2. Za pravilan kraći niz beh/beste važi ista napomena kao u grupi A.
6	Je bila pročitala je ceo pluskvamperfekat (2). Čitanje se dogodilo pre početka časa (2).
7	Bejah: imperfekat pomoćnog glagola biti (2); pročitao: radni glagolski pridev glagola pročitati (2).
8	Marko je bio pripremio ranac. Pomoćni oblik je bio 2, radni glagolski pridev pripremio i slaganje 2. Prihvatiti i pravilno drugačiji red reči.
9	Ne napisasmo naslov; nisam bio završio posao. Svaka pravilna ispravka 2.
10	Npr. „U muzeju ugledah stari sat. Pre posete već sam bio pročitao brošuru.“ Aorist 1, ceo pluskvamperfekat 1, smislen redosled 1, podvučeni oblici 1. Prihvatiti sve druge pravilne, smislene primere.

Rezultat je putokaz, ne školska ocena. Od 36 do 40 bodova: sigurna primena; 29-35: dobra osnova uz male propuste; 20-28: ciljano ponavljanje; 0-19: ponovo proći podsetnik i jednostavne primere. Otvorene odgovore koji su tačni, ali drugačije formulisani, prihvatiti.